

Folketingets Granskningsudvalg
Christiansborg

Folketingets Granskningsudvalg har den 30. september 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 22 (Alm. del), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 22:

Som opfølgning på besvarelsen af samrådsspørgsmål I bedes ministrene oversende en struktureret oversigt, herunder eventuelt en log, over hvornår, der præcis skete ændringer i udkastene til aktstykkerne og af hvem, dvs. hvilken medarbejderkategori foretog ændringerne.

Svar:

Jeg vil til besvarelsen af dette spørgsmål tage udgangspunkt i den afklassificerede advokatundersøgelse, der indeholder en detaljeret og omfattende gennemgang af forløbet. Behandlingen af aktstykkerne om anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og PULS-raketkastersystemer fremgår særligt af punkt 19.26, 19.33 og 19.37 i undersøgelsen.

Punkt 19.26.2 i advokatundersøgelsen behandler forløbet den 19. januar. Følgende fremgår heraf:

"Den 19. januar 2023 kl. 17.15 sendte en sagsbehandler i Team Bevilling og Økonomisk Styring i Forsvarsministeriets departement "udkast til aktstykke vedr. ATMOS" til en sagsbehandler i Forsvarsministeriets departement i Center for Strategi, Økonomi og Styring (...).

Det er første udkast til aktstykke vedrørende anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer, som undersøgelsen har identificeret, og det stammer altså fra Forsvarsministeriets departement."

Det fremgår af punkt 19.26.2, at der i denne udgave af aktstykket fremgik følgende formulering:

"Aktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives inden udgangen af januar. I modsat fald vil aftalen bortfalde, og leveringstiden vil være betydeligt længere."

Punkt 19.33 i advokatundersøgelsen behandler bl.a. det bevillingsmæssige grundlag fra den 22. til den 24. januar 2024. Det fremgår heraf, at:

Dato: 6. oktober 2025
Enhed: Finanslov og Økonomisk
Koordination
Sagsnr.: 2025/010225
Dok.nr.: 1150388
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

"Første udkast til aktstykke om anskaffelse af PULS-raketkastersystemer, som undersøgelsen har identificeret, blev den 22. januar 2023 fremsendt internt i FMI af en stabsofficer i Udviklings- og Koordinationsstaben til en medarbejder i Koordinationsafdelingen i Kapacitetscenter Land og med kopi til chefen for Porteføljekontoret i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI. Udkastet blev fremsendt sammen med udkast til aktstykke vedr. anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer, og af følgemailen fremgik, at "[d]et ene har jeg udarbejdet og det andet er fra FMN" (...)."

Det fremgår i denne forbindelse af advokatundersøgelsen, at det ikke var angivet i udkastet til aktstykke om anskaffelse af PULS-raketkastersystemer, hvornår tilbuddet skulle accepteres.

Af punkt 19.33.2 fremgår, at:

"Medarbejderen i Koordinationsafdelingen i Kapacitetscenter Land sendte sine bemærkninger til aktstykkerne den 23. januar 2023, kl. 13.56 og 15.24, hvor han også vedhæftede en oversigt over "økonomi til aktstykke".

(...)

Internt i FMI sendte stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI en e-mail af 23. januar 2023, kl. 16.09, til Søren Grøndal Høst og en medarbejder i Koordinationsafdelingen i kapacitetscenter Land og med kopi til chefen for Porteføljekontoret i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI med anmodning om i WorkZone at gennemgå de to udkast til aktstykker vedrørende henholdsvis anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og anskaffelse af PULS-raketkastersystemer.

(...)

Søren Grøndal Høst svarede den 23. januar 2023, kl. 17.10, pr. e-mail, idet han anførte, at han "[h]ar lavet et par forslag til rettelser".

Den 23. januar 2023, kl. 18.00, videresendte Søren Grøndal Høst e-mailen til Ulrich Essemann-Beck med bemærkning om, at "[d]u bør nok øje med de to aktstykker", og senere samme aften, kl. 22.29, svarede Ulrich Essemann-Beck, at han havde "indsat enkelte forslag".

Af punkt 19.33.3 fremgår herefter følgende vedr. forløbet den 24. januar 2023:

"I e-mail af 24. januar 2023, kl. 9.52, vedhæftede stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI de to udkast til aktstykker

om henholdsvis anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og anskaffelse af PULS-raketkastersystemer til to medarbejdere i FMI's økonomivision med anmodning om bemærkninger.

I det fremsende udkast til aktstykke vedrørende anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer var der foretaget flere ændringer (...), herunder var afsnittet:

"Aktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives inden udgangen af januar. I modsat fald vil aftalen bortfalde, og leveringstiden vil være betydeligt længere."

ændret til:

"Aktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives snarest muligt af hensyn til tilbuddets gyldighed, produktionsmuligheder og en hastig genopbygning af den operative kapacitet." "

Punkt 19.33.4 beskriver det videre forløb den 24. januar 2023. Følgende fremgår heraf:

"[D]en 24. januar 2023 kl. 9.53, havde stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI sendt de samme udkast til aktstykker, som var blevet delt internt i FMI kl. 9.52, til to sagsbehandlere i Forsvarsministeriets departement og med kopi til en teamleder i Team Helstøbte Kapaciteter i Forsvarsministeriets departement, idet det blev anført at "[b]egge er ved intern godkendelse i FMI og fremsendes først officielt senere, men kan nu i arbejde på dem begge".

(...)

Den 24. januar 2023, kl. 15.48, delte stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI igen udkast til begge aktstykker med sagsbehandleren i Team Bevilling og Økonomisk Styring i Forsvarsministeriets departement

(...)

Lidt forinden, kl. 15.28, havde den samme sagsbehandler i Forsvarsministeriets departementet, som også havde modtaget den tidligere e-mail fra. Kl. 9.53, sendt en e-mail til kontorchef i Center for Strategi, Økonomi og Styring og med kopi til to yderligere medarbejdere i Forsvarsministeriets departement, hvor udkast til begge aktstykker var vedhæftet.

I udkast til aktstykket vedrørende anskaffelse af PULS-raketkastersystemer var der indsat forskellige ændringer, antagelig på foranledning af en medarbejder i Forsvarsministeriets departement. Således har undersøgelsen her for første gang identificeret, at dette udkast

medtog følgende afsnit svarende til udkastet til aktstykke vedrørende anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer:

"Aktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives snarest muligt af hensyn til tilbuddets gyldighed, produktionsmuligheder og en hastig opbygning af den operative kapacitet."

(...)

Den 24. januar 2023 kl. 16.49, delte sagsbehandleren (...) i Forsvarsministeriets departement også udkastet til aktstykke vedrørende anskaffelse af ATMOS-artillerisystemer med en medarbejder fra Finansministeriet (...).

Den 24. januar, kl. 18.54, sendte stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationssstaben i FMI "Udkast til aktstykke – ATMOS" og "Udkast til aktstykke – PULS" til (...) Forsvarsministeriets departement (...). Udkastene var identiske med de udkast, som stabsofficeren i Udviklings- og Koordinationssstaben i FMI havde sendt kl. 15.48 (og som ikke for så vidt angik udkastet til aktstykket vedrørende anskaffelse af PULS-raketkastersystemer indeholdt formuleringen om tidspunktet for underskrivelse af kontrakt).

(...)

Om aftenen den 24. januar 2023 cirkulerede sagsbehandleren (...) i Forsvarsministeriets departement flere udkast til aktstykker internt i ministeriet, og kl. 23.47 sendte sagsbehandleren "udkast til aktstykke vedr. PULS-raketkastersystemer" til Finansministeriet (...).

I begge udkast til aktstykker, som sagsbehandleren (...) i Forsvarsministeriets departement cirkulerede om aftenen, fremgik passagen om, at "[a]ktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives snarest muligt af hensyn til tilbuddets gyldighed, produktionsmuligheder og en hastig opbygning af den operative kapacitet".

Undersøgelsen har således ikke identificeret, at Forsvarsministeriets departement arbejdede videre med det udkast, som FMI fremsendte kl. 18.54."

Punkt 19.37 beskriver behandlingen frem mod de endelige aktstykker af 26. januar 2023. Det fremgår, at:

"Den 25. januar 2023, kl. 14.12, sendte en medarbejder fra Finansministeriets departement "bemærkninger til ATMOS aktstykket" til sagsbehandleren (...) i Forsvarsministeriets departement (...).

I forhold til sætningen "Aktstykket haster, idet kontrakten med leverandøren skal underskrives snarest muligt af hensyn til tilbuddets gyldighed, produktionsmuligheder og en hastig opbygning af den operative kapacitet" havde medarbejderen fra Finansministeriet tilføjet efter "snarest muligt":

"og inden udgangen af januar".

Tilføjelsen var indsat med følgende kommentar:

"Min forståelse er, at det skal underskrives inden udgangen af januar? Bekræft gerne dette, også jf. KU-sag".

Samme dag, kl. 14.41, sendte medarbejderen fra Finansministeriet bemærkninger til aktstykket vedrørende anskaffelse af PULS-raketkastersystemer, hvor (...) tilføjelsen "og inden udgangen af januar" [blev] indsat med kommentaren:

"Min forståelse er, at det skal være inden udgangen af januar, jf. KU-sag? Skriv ind"

Vedrørende begge udkast til aktstykker bekræftede sagsbehandleren (...) i Forsvarsministeriets departement samme dag, kl. 15.16 (AT-MOS-aktstykket) og kl. 15.34 (PULS-aktstykket), at tilføjelsen af "inden udgangen af januar" var korrekt.

Undersøgelsen har ikke identificeret, at FMI modtog disse udkast."

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen